

Zamanından və məsafəsindən asılı olmayaraq gəzintiye getmək, səfərə çıxmaq həmişə insanı gözəl ovqata kökləyir, qəlbində xoş hisslər oyadır. Canından mənəvi yorğunluğunu çıxarır, təbini yaxşılığa doğru dəyişir. Gəzintilər və səfərlər zamanı yolboyu ürəyə yatan, musiqiləri dinləmək adama könül xoşluğu gətirir. Sanki yaşamaq, həyatdan zövq almaq həvəsini artırır. Sükan arxasında oturanda yolboyu musiqisiz keçinmək olmur. Həzin və məlahətli musiqiləri dinlədikcə duyğularımız tələnlir. Aqlımıza yeni-yeni fikirlər gəlir, bu fikirlərdən təptəzə ideyalar doğulur. Belə gözəl anlarımızda şən və oynaq musiqilər asta-asta düşüncələrimizin qapılarını döyərək göz qırpımında üreyimizə boylanır, bizi qanadlarına alıb xəyallar aləminə aparır. Üreyimizcə olduğuna görə biz də könül dünyamızın qapılarını xəyalların üzünə geniş açır onunla doğmalaşırıq.

Hamımızı seyrində saxlayıb, əhatə dairəsindən uzağa buraxmayan, sözlün həqiqi mənasında öz əsirinə çevirən belə xoş anlarda fikirləşirsən ki, görəsən, musiqisiz ömür sürmək cansız olmazdı? Yaşamaq üçün qoynunda doğulduğumuz bu geniş və gözəl dünya bizə darıxdırıcı gəlməzdimi? Həyat şirinliyini, mənasını itirməzdimi? Yəqin ki, bu sualları kimə versək, ondan "bəli, itirərdi" cavabını eşidərik. Çünki mənəvi qıdamız, həyat fəlsəfəmiz olan musiqi bizə şah damarımızdan da yaxındır. O coşğulu çaylar kimi şırlı ilə üreyimizdən axır. Musiqi könül dünyamızın bər-bəzəyi, olmaqla yanaşı, həm də həyatı dərk etməyin fəlsəfəsidir. Bu fəlsəfə ululardan, müdriklərdən və ariflərdən bizə qalmış mənəvi mirasdır. Bir-birindən gözəl musiqiləri dinlədikcə xəyallar bizi qanadlarına alıb həyat dənizinin əlçatmaz, dərinlərin dərini ümmanlarına aparır. Bu dəniz sahilisizdir, bitib-tükənməyəcək qədər ucsuz-bucaqsızdır. Musiqi haqqındakı bu gözəl fikirləri zamanın küləklərində ələyib sovuraraq, qəlbimizin həmişə təmiz olan süzgecindən keçirdiyimiz anlarda, sabahlara doğru qanad çalan ümidlərimiz min yerdən tumurcuqlayıb çiçək açır, gələcəyimizi inam qığılcımları ilə gur alovlandırır.

Musiqi həyatımızı tərəvətləndirməyədi, günlərimizi bizə zövq verən mahnılar bəzəməyədi, onu nə ilə əvəz edərdik? Seve-seve dinlədiyimiz musiqi hər addımda bizə hava və su kimi lazımdır. Musiqi ruhumuza siqal çəkir, duyğularımızı sakitləşdirir. Bu anlarda xəyallar aləminin sirli-sehri qapıları üzümüzə daha da geniş açılır.

Hərdən düşüncə: musiqisiz biz necə yaşayardıq? Hansı yandan yaşarınsansa yaşa, musiqi bizim üçün əvəzolunmaz mənəvi qıdamdır. Dinlədikcə duyursan ki, musiqinin mayasında məğlubedilməz güc, qəhrəmanlığa çağırış, mübarizlik ruhu aşılardan tükənməz qüvvə var. Şövqlə dinlədiyimiz musiqi həzinliyi və gözəl ritmləri ilə qəlbimizi titrədir, bizə mənəvi zövq verərək ovqatımıza yeni rənglər qatır. Musiqi bu axarla, bu gedişlə bizi çox möhkəm tellərlə özünə bağlayır. Bu bağ heç vaxt nə qırılır, nə də nazilib üzülür. Əksinə, günlər payızın soyuğunda saralıb bir-bir təqvimdən illərin arxivinə düşdükcə bu bağ daha da möhkəmlənir.

Qəlbimizin saf incisi

Musiqi - dünyagörüş və həyat fəlsəfəsi

Musiqinin aşılacağı mənəvi qıdamaram-aram duyğularımıza, oradan da varlığını hopur. Yaşadığımız həyat gündən-günə gözümüzdə gözəlləşib şirinləşir. Musiqi ruhumuzu qıdalandırmayla yanaşı, həm də bizi ətrafımızda sərgilənmiş təbiət mənzərələrindən zövq almağa səsləyir. Günlər həftələrə, həftələr aylara döndükcə, illər hiss olunmadan üst-üstə qalandıqca, musiqidən aldığımız zövqdən ömür ağacımızın budaqlarında yeni qönçələr tumurcuqlayır, təzə çiçəklər açır. Bütün bunlar həyatımızı gözəl və şən ahəngə kökləyir.

Hərdən düşüncə: görəsən, musiqinin qüdrəti nədedir ki, qəlbimizi bu qədər titrədir sehirleyir? O güc mənbəyini haradan götürür, ecazkarlığını, heyranedicə məftunluğunu nədən alır? Onun daxili qüvvəsi nəyindədir? Həzinliyindədir? Ritmindədir? İfa tərzindədir? Səsləndirdimi? Avazındadır? Nədən ona bu qədər vurğunuq, nədən onun bu qədər əsirinə çevrilirik? Kim bilir, bəlkə musiqinin gücü titrəyişindədi, bəlkə ah-nələsindədi, bəlkə pi-

çiltisindədi, bəlkə hiçqırtisindədi, bəlkə çırpıtisindədi, bəlkə...?

Musiqinin qiymətini ölçüyə gəlməyən mirvariyyə, dəyəri milyonlarla ölçülən daş-qaşa və heç zaman tükənməyəcək xəzinəyə, mənəvi dünyamızın ən gözəl, ən saf incisinə bənzətmək olar. Musiqi sirli-sehri, möcüzəli bir dünyadır, əsrarəngiz, doyumsuz bir aləmdir. Musiqi həmişə həssas və kövrək olan könlümüzün titrəyişi və çırpıtısıdır. O üreyimizin iniltisi, dodaqlarımızın həzin zümzüməsi, kəsilməyən pıçiltısı və hayqırtısıdır. Nə qədər çalışıb çapalasaq da, ondan aldığımız zövqü, mənəvi qıdamı heç nə ilə əvəz edə bilmərik. Çünki musiqi qırılmaz tellərlə yaddaşımıza və üreyimizə bağlanıb. Bu bağlantı əbədi-əzəli-

dərinliklərincən aparıb çıxarır.

İnsan bu dünyaya göz açanda, ətraf aləmi dərk etmək iqtidarında olmur. O, anadan yaddaşı və qəlb qar kimi ağappaq, tərtəmiz doğulur. Amma körpənin içində səssizlik olur. İnsanın dünya ilə ilk ünsiyyəti səsi, musiqidir. Yenəcə doğulan körpə danışmasa da, qığıldayır, ağlayır və var gücü ilə çığırın haray salır. Onun ağlaması, ilk çığırması - həyata səslənişi, gələcəkdə yaşayacağı, ömür sürəcəyi dünyayla ünsiyyət qurmağa can atmasıdır. Körpə dabanlarını bir-birinə sürterek ətrafına səslənib sanki: "Əhəy dünya, mən gəlmişəm, buradayam!", - deyir. Müdriklərdən biri uşaq sənə, körpə qığıltısına yüksək dəyər verərək: "Uşaq qığıltısı dünyanın ən böyük simfoniyasıdır", - deyib.

Günlər ötüb keçdikcə körpə "inqə-inçə" edərək sanki hər gün bir iyne boyunca böyüyür. Yavaş-yavaş qoynunda dünyaya göz açdığı aləmi dərk etməyə başlayır. Hələ ilk çağlarından musiqi körpənin qəlbine hamımızın ilkin uvertürəmiz olan ana laylaları ilə dolur. Laylalar qanımıza təkə ana səsi ilə deyil, həm də ana südüylə keçir. Ana südü, ana laylaların qəlbimizi musiqiyə sevgi, məhəbbət toxumları ilə doldurur. Zaman keçdikcə bu toxumlar cücərir, pöhrələyib yarpaqlayır, qönçələyə-qönçələyə mənəvi dünyamızın dərinliklərinə kök atır. Yaşa olduqca musiqiyə olan sevgimiz də içimizdən boy verir, beləcə, maraq dünyamızın coğrafi ənginlikləri genişlənir. İllər günlərdən, həftələrdən qanad taxıb zamanın sonsuzluq adlandırılan çıxırı ilə üzü keçmiş getdikcə beşiyimizin başında oxunan ana laylalarından başlanan yol bizi böyük musiqi dünyasına qovuşdurur. Sanki bulaqlar süzlə-süzlə çaya qovuşur, çaylar da axıb dənizə və okeana tökülür. Ünvanına çatdıqdan sonra sakitləşir, rahatlanıb arın-axayın ləpələyir. Daha heç yerə tələsmir, daha heç kim və heç nə arxasında düşüb onu qovmur. Musiqi dünyamız nə qədər böyüyüb genişlənsə də qanımıza, iliyimizə hopmuş, beşiyimizin başında oxunmuş ana laylalarını heç vaxt unuturuq. Bəlkə də unuda bilmirik. Çünki həzinlikdən yoğrulmuş ana laylaları həyatımızın uverturası, ömrümüzün himni, ilk səsidir. Bu səs, bu səda, bu ifa bizim üçün olduqca əzizdir. Ona görə də ömrümüz boyu onu xatırlayırıq. O, zaman-zaman qəlbimizdə səslənib təkrarlandıqca könlümüzü oxşayır, üreyimizə rahatlıq ələyir. Bu rahatlığın qoynunda sakitləşən ruhumuz əbədi olaraq dinclik məkanında ləvber salır...

Ardı var...

Vahid MƏHƏRRƏMOV